

Een publicatie van de
Book Industry Study Group

ISBN-13

VOOR

DUMMIES®

Speciale uitgave

**Dé referentie
voor
iedereen!**

**Alles wat je moet
weten over de overgang
naar
ISBN-13**

PEARSON

Education
Benelux

ISBN-13 voor Dummies

ISBN-13 voor Dummies

redactie Zoë Wykes

Vertaling van: *ISBN-13 For Dummies*
Indianapolis, Indiana: Wiley Publishing, Inc., 2005
ISBN-13: 978-90-430-1305-5
ISBN-10: 90-430-1305-6
NUR: 600
Trefw.: ISBN, ISBN-13

Vertaling: Jan van de Westelaken voor Fontline
Redactie, zetwerk & omslag: Fontline, Nijmegen

Dit boek is gedrukt op een papiersoort die niet met chloorhoudende chemicaliën is gebleekt. Hierdoor is de productie van dit boek minder belastend voor het milieu.

© Copyright 2006 Pearson Education Benelux B.V. voor de
Nederlandstalige editie.

Originele Engelstalige uitgave Copyright © 2005 Wiley Publishing, Inc.
Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van verveelvoudigen,
geheel of gedeeltelijk, in enige vorm of op enige wijze.

Deze uitgave is totstandgekomen in overeenkomst met Wiley Publishing, Inc. For Dummies®, Voor Dummies®, Dummies Man® en gerelateerde kenmerken zijn handelsmerken of geregistreerd handelsmerken van Wiley Publishing, Inc. in de Verenigde Staten en/of andere landen. Gebruikt met toestemming.

Original English Language edition Copyright © 2005 Wiley Publishing, Inc.

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.
This translation published by arrangement with the original publisher, Wiley Publishing, Inc. For Dummies®, Voor Dummies®, Dummies Man® and related trade dress are trademarks or registered trademarks of Wiley Publishing, Inc. in the United States and/or other countries. Used by permission.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie- of andere werken (artikel 16 Auteurswet 1912), in welke vorm dan ook, dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kunnen noch de redactie, noch de auteurs, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Inhoud

Inleiding	1
Pictogrammen in dit boekje.....	1
En nu?	1
 ISBN-13: Alles wat je moet weten	3
Wat is een ISBN?	3
De componenten van een ISBN	5
Het ISBN converteren van tien naar dertien cijfers	5
Een ISBN-13 is een EAN	6
Werken met ISBN-13	7
Omgaan met het volledige ISBN-13	7
Ongebruikte ISBN-10-nummers bewaren voor later gebruik	8
Een ISBN-10 zelf converteren naar een ISBN-13	8
ISBN-13 terugconverteren naar ISBN-10	10
ISBN-13 met een 979-prefix terugrekenen naar ISBN-10: Stop! Niet doen!	10
Overstappen op ISBN-13	11
Dubbelnummering	11
Compatibel worden met ISBN-13	12
Werken met ISBN's en streepjescodes	12
De streepjescodes voor ISBN-13 bevatten geen wijzigingen	13
Help! Het ISBN op mijn boek is fout!	13
Vijf websites over het boekenvak	14
 Woordenlijst	15

Inleiding

.....

Op 1 januari 2007 zal in het boekenvak een nieuw ISBN van dertien cijfers worden ingevoerd. Na 1 januari 2007 mogen uitgevers enkel nog een ISBN van dertien karakters toewijzen en is de detailhandel verplicht het dertiencijferige ISBN te accepteren in hun verkoop-systemen.

In dit document richten we ons op de zaken waarop je dient te letten bij de overgang. De geboden informatie is van belang voor iedereen die met het ISBN werkt, of je nu een beginner bent of een gevorderde gebruiker.

Pictogrammen in dit boekje

In dit boekje tref je in de marge verschillende pictogrammen aan. Hun betekenis is als volgt:

Beschouw deze brokjes informatie als waardevolle bezittingen die je beslist bij de hand wilt hebben.

Deze nerd wijst je op informatie die alleen een enkeling boeiend vindt. Mag je gerust overslaan als je wilt.

Dit plaatje wijst op een uiterst handig weetje dat goed van pas kan komen.

Opgepast wanneer je dit pictogram ziet. Hier wijzen we je op mogelijke fouten die op termijn gegarandeerd problemen gaan opleveren als je niet uitkiijkt.

En nu?

Nou, heel eenvoudig. Sla de bladzijde om en begin te lezen.

ISBN-13:

Alles wat je moet weten

.....

In dit document:

- ▶ Een ISBN definiëren
  - ▶ De componenten van een ISBN begrijpen
  - ▶ Het ISBN wijzigen van tien in dertien cijfers
  - ▶ Voor de goede orde: een ISBN-13 is een EAN
  - ▶ Werken met ISBN-13
  - ▶ Overgaan op ISBN-13
  - ▶ Volledig compatibel worden met ISBN-13
  - ▶ ISBN's en streepjescodes gebruiken
  - ▶ Wat te doen als het in jouw boek gedrukte ISBN fout is
  - ▶ Handige websites voor meer info over het ISBN
- .....

In dit document kom je te weten wat een ISBN is, hoe een ISBN gebruikt wordt en uit welke componenten een ISBN is opgebouwd. In *ISBN-13 voor Dummies* wordt ook de voor januari 2007 geplande overgang van een tiencijferig naar een dertiencijferig nummer toegelicht. De opzet van deze publicatie is jou terzijde te staan bij het werken met het ISBN gedurende en na de overgang en aan te geven welke zaken niet veranderen en hoe je dient om te gaan met de zaken die wel veranderen.

Wat is een ISBN?

Het Internationaal Standaard Boeknummer (ISBN) is een uniek identificatienummer dat wordt toegekend aan elke editie van elk gepubliceerd boek en aanverwant product. Zie het ISBN als een soort catalogusnummer voor boeken. Zoals elk bedrijf onderscheid dient te maken tussen zijn eigen catalogusitems, zo moeten *handelspartners* (de mensen met wie je zaken doet) in het uitgevervak een onderscheid kunnen maken tussen bijvoorbeeld de

gebonden editie van *Harry Potter en de Steen der Wijzen* en de paperbackuitgave van hetzelfde boek. Met behulp van het ISBN kan dat onderscheid gemaakt worden.

Het voor Nederland en Vlaanderen verantwoordelijke Bureau ISBN (www.isbn.nl), dat gevestigd is in Culemborg, omschrijft een ISBN als volgt: 'Het Internationaal Standaard Boeknummer (ISBN) is een unieke titelidentificatie die wereldwijd wordt gebruikt om gegevens van boeken en aanverwante producten op te slaan in computers van bibliotheken, grossiers, importeurs, distributeurs en boekverkopers. Het doel van het ISBN is dat elke titel die een uitgever uitgeeft snel en eenvoudig is terug te vinden in databestanden. Het ISBN vormt voor boekverkopers het bestelnummer van het boek waarmee informatie over de titel opgevraagd kan worden en bestellingen geplaatst kunnen worden. Het ISBN-systeem is er voor beroepsuitgevers, maar ook universiteiten, bedrijven, verenigingen, stichtingen en particulieren kunnen gebruikmaken van het ISBN.'

In het algemeen is het zo dat nationale ISBN-bureaus – die weer aangesloten zijn bij het *International ISBN Agency* – een reeks ISBN's toewijzen aan uitgevers, die de nummers op hun beurt toekennen aan hun boeken en aanverwante producten.

Anders dan boeken en aanverwante producten krijgen muziek en video's – in hoofdzaak bedoeld voor amusement – geen ISBN, maar een EAN (European Article Number; zie ook de paragraaf 'Een ISBN-13 is een EAN', verderop). Echter, audiocassettes van boeken, dvd's en cd's die voornamelijk bestaan uit voorgelezen verhalen, gedichten of instructiemateriaal kunnen ook in aanmerking komen voor een ISBN. Deze media kunnen muziek bevatten, maar om een ISBN toegewezen te krijgen moet de muziek ondergeschikt zijn aan het gesproken woord.

Om een ISBN aan te vragen voor je boek of aanverwant product, dien je je te wenden tot het nationale ISBN-bureau. Voor Nederland is dat het Bureau ISBN, dat je online kunt vinden op www.isbn.nl, en voor Vlaanderen is dat www.boekenbank.be. Daar kun je niet alleen een aanvraag indienen, maar ook aanwijzingen vinden voor het gebruik van het ISBN.

Telkens wanneer je de bindwijze of het format wijzigt, nieuw materiaal introduceert of bestaand materiaal wijzigt, dien je voor je boek een nieuw ISBN aan te vragen (of toe te kennen). Dat is echter niet nodig als je enkel de adviesprijs van het boek verandert.

De componenten van een ISBN

Totdat de overgang naar het dertiencijferige ISBN een feit is (januari 2007), is een ISBN een tiencijferig getal dat door streepjes is verdeeld in vier componenten:

- ✓ **Deel I.** Dit deel identificeert het land waarin het ISBN is toegekend.
- ✓ **Deel II.** Dit deel identificeert een bepaalde uitgever aan wie het ISBN oorspronkelijk is uitgereikt. Aangezien uitgevers echter verscheidene *imprints* (merknamen van uitgeverijen) of delen daarvan kopen en verkopen, wordt dit deel van het ISBN steeds minder betrouwbaar als identificatiemethode van de uitgever van de titel. Als de ene firma een imprint verkoopt aan een andere uitgeverij, verandert dit deel van het ISBN niet. Daarom kan dit tweede deel van een ISBN zonder betekenis zijn voor de identificatie van de huidige uitgever van de titel.
- ✓ **Deel III.** Dit deel identificeert de titel.
- ✓ **Deel IV.** Het *controlecijfer* (het laatste cijfer van een ISBN). Het controlecijfer garandeert de *geldigheid* (dat wil zeggen, de rekenkundige *juistheid*) van een ISBN. Verderop zal het principe daarvan worden toegelicht.

Opmerking: de 'X' die soms een ISBN afsluit, is een Romeins cijfer, een manier om het cijfer 10 in één karakter te stoppen.

De delen II en III van een ISBN-10 kunnen in lengte variëren, maar het totale aantal cijfers in een ISBN-10 is altijd tien.

Het ISBN converteren van tien naar dertien cijfers

Het ISBN is oorspronkelijk ontwikkeld als een tiencijferig nummer, dat gedurende meer dan drie decennia uitstekend heeft voldaan als catalogusnummer voor boeken. Het International ISBN Agency heeft echter vastgesteld dat in afzienbare tijd de tiencijferige nummers voor uitgevers zullen opraken. Om die reden wordt in ja-

Zoveel ISBN's, zo weinig tijd...

Niet alleen bij het ISBN doet zich zo'n behoefte aan uitbreiding van unieke codes voor. Hetzelfde probleem zagen we bij IP-adressen op internet en bij telefoonnummers. Nog niet zo heel lang geleden is Nederland overgestapt op tiencijferige telefoonnum-

mers. In het New Yorkse Manhattan heeft men eveneens moeten overstappen van zeven- op tiencijferige telefoonnummers. Deze uitbreidingen zijn nodig om ervoor te zorgen dat de codes ook op termijn een unieke identificatie mogelijk maken.

nuari 2007 het tiencijferige ISBN-nummer vervangen door een dertien cijferig nummer.

De bedrijfstak is overeengekomen het tiencijferige ISBN aan te duiden met 'ISBN-10' en het dertien cijferige ISBN met 'ISBN-13'.

Een ISBN-13 is een EAN

Die extra nummers voor boeken zouden ook verkregen kunnen worden door het ISBN-10 uit te breiden naar een elfcijferig in plaats van een dertien cijferig nummer. Er is echter voor een dertien cijferig nummer gekozen, omdat door een dergelijke herdefinitie van het ISBN het nummer kan worden opgenomen in een meeromvattend systeem van *identifiers*, dat bekendstaat als EAN. Een EAN is een dertien cijferige identificatiecode die wordt toegekend aan alle beschikbare artikelen die wereldwijd in de detailhandel worden verkocht. Met andere woorden: door het gebruik van het dertien cijferige ISBN wordt het gemakkelijker boeken wereldwijd te distribueren en te verkopen.

Opmerking: aanvankelijk stond EAN voor European Article Number (Europees artikelnummer). Hoewel de identificatiecode nu officieel het *International Article Number* heet, is het acroniem EAN behouden gebleven.

Wellicht heb je al eens van een 'Bookland EAN' gehoord. Zo'n 'Bookland EAN' wordt al sinds het begin van de jaren tachtig gebruikt in de streepjescode op boeken. Dat nummer belichaamt alle bestaande ISBN-10-nummers wereldwijd in producten die zogenaamd verkocht werden door het fictieve land 'Bookland'. Het nieuwe ISBN-13 is identiek aan het Bookland EAN.

De nu volgende informatie kan voor een deel verwarrend overkomen. Zolang je bij het lezen maar onthoudt dat een 'Bookland EAN' een 'ISBN-13' is, is er niets aan de hand. Zoals hierboven al is gezegd: het nieuwe ISBN-13 is identiek aan het Bookland EAN.

Oké, daar gaan we dan. Aan 'Bookland' worden twee *prefixen* (voorvoegsels) toegekend. Alle EAN-nummers die *op dit moment* zijn toegekend aan boekproducten (Bookland EAN) beginnen met 978 en zijn op dezelfde wijze opgebouwd als het ISBN-10 (zie de paragraaf 'De delen van een ISBN'). Hoewel tot op heden alleen het prefix 978 is gebruikt, is de voorraad aan 978-nummers aan het opraken, zodat het prefix 979 zal worden gebruikt voor veel nieuwe ISBN-13-nummers.

Het eindcijfer van een ISBN-13 wordt, net als het laatste cijfer van een ISBN-10, het *controlecijfer* genoemd. Omdat controlecijfers worden berekend op basis van de getallen in het ISBN (en die zijn bij een ISBN-13 ietsje anders dan bij een ISBN-10), zullen de controlecijfers in vrijwel alle gevallen van elkaar verschillen.

Opmerking: hoewel we hier niet te veel in detail kunnen treden, is het belangrijk op te merken dat de formules voor het berekenen van het controlecijfer voor een ISBN-10 en een ISBN-13 ook van elkaar verschillen.

Het *verschil* tussen een Bookland EAN en een ISBN-13 bestaat strikt genomen alleen uit de gehanteerde terminologie. De bedrijfstak is tot de slotsom gekomen dat het gebruik van de term 'ISBN-13' in plaats van 'Bookland EAN' minder verwarrend is voor boekverkopers, omdat deze niet de introductie van een nieuw systeem suggereert, maar in feite neerkomt op een uitbreiding van het bestaande ISBN-systeem.

Werken met ISBN-13

Een uitgever die tot 1 januari 2007 ISBN's aanvraagt bij het Bureau ISBN, krijgt nog blokken ISBN-10-nummers toegewezen. Met ingang van 1 januari 2007 worden alleen nog blokken ISBN-13-nummers uitgereikt.

Omgaan met het volledige ISBN-13

Omdat veel van de nieuwe ISBN-13-nummers uiteindelijk zullen beginnen met 979 in plaats van 978, moeten computersystemen in

staat zijn om te gaan met de *volledige* dertiencijferige code. Wees erop verdacht dat ontwerpers van zowel interne als externe systemen een gemeenschappelijk prefix soms gescheiden opslaan van het kernnummer. In het geval van bijvoorbeeld een ISBN zouden systeemontwerpers ervoor kunnen kiezen een gemeenschappelijk 978-prefix op een andere plek in de software onder te brengen dan het voortdurend veranderende tiencijferige kernnummer. Zo'n benadering werkt *niet* bij het ISBN-13 omdat, zoals we gezien hebben, het prefix van die nummers *zowel 978 als 979* kan zijn; er is dus geen sprake van een gemeenschappelijk prefix.

Je zult elk papieren formulier of computersysteem dat met ISBN-10 werkt moeten aanpassen, zodat het kan omgaan met het volledige ISBN-13.

Je computersystemen zullen dus ISBN's moeten accepteren met de prefixen 978 en 979. Voor de zekerheid dienen detailhandelaren en distributeurs hun systemen zo in te richten dat deze elk geldig dertiencijferig EAN accepteren, omdat die organisaties naast boeken regelmatig werken met andersoortige producten (zoals brief- en schrijfpapier en wenskaarten).

Ongebruikte ISBN-10-nummers bewaren voor later gebruik

Het kan zijn dat je na 1 januari 2007 nog een aantal ongebruikte ISBN-10-nummers 'in de kast' hebt liggen. Geen nood! Je hoeft na de overgang dat voorraadjie niet weg te gooien of in te ruilen: je kunt het conversieprogramma op www.isbn-international.org gebruiken of de nummers zelf met de hand naar ISBN-13 converteren. Zie daarvoor de stappen in de volgende paragraaf. Zet je oude, ongebruikte ISBN-10-nummers dus niet bij het vuilnis.

Een ISBN-10 zelf converteren naar een ISBN-13

Voor de conversie van een ISBN-10 naar een ISBN-13 dien je de volgende drie basistappen uit te voeren:

1. Schrap het controlecijfer (het laatste cijfer) van het bestaande ISBN-10.

Als je ISBN-10 bijvoorbeeld 90-76556-53-9 is, schrap je het laatste cijfer (9), zodat je het negencijferige nummer 90-76556-53 overhoudt.

2. Voeg het prefix 978 toe aan het begin van het negencijferige nummer.

Je negencijferige nummer wordt nu twaalf cijfers: 978-90-76556-53.

3. Herbereken het controlecijfer met behulp van de controlecijferroutine *modulus 10*.

Opmerking: de controlecijferroutine modulus 10 is de algoritme die momenteel gebruikt wordt om het controlecijfer voor het Bookland EAN te berekenen. (Modulus 10 heeft betrekking op de rest van een deling met deeltal 10).

En dat gaat, aan de hand van de berekeningen in tabel 1.1, als volgt:

Tabel 1.1: De conversietabel van ISBN-10 naar ISBN-13

ISBN	9	7	8	9	0	7	6	5	5	6	5	3
Wegingsfactor	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3
Waarden (product)	9+	21+	8+	27+	0+	21+	6+	15+	5+	18+	5+	9 = 144

- a. Vermenigvuldig van het twaalfcijferige nummer uit stap 2, weergegeven in tabel 1.1, elk cijfer met de wegingsfactor die eronder staat in de tabel.

In dit voorbeeld: $(9 \times 1) + (7 \times 3) + (8 \times 1) + (9 \times 3) \dots$ enzovoort.

- b. Tel de gevonden waarden bij elkaar op.

De som van de waarden is 144.

- c. Deel de som door de modulus (die 10 is).

Deel 144 door 10. Het resultaat is 14, met rest 4.

- d. Trek met behulp van de standaardmodulus (10) de rest af van 10 om het controlecijfer te krijgen.

In dit voorbeeld: 10 minus 4 levert het controlecijfer 6 op.
($10 - 4 = 6$)

Opmerking: op deze formule bestaat één uitzondering. Wanneer de rest gelijk is aan nul (0), is het controlecijfer ook altijd nul (0).

- e. Voeg het controlecijfer toe aan het twaalfcijferig nummer uit stap 2. De conversie van een ISBN-10 naar een ISBN-13 is afgerond.

Het ISBN-13 wordt 978-90-76556-53-6.

ISBN-13 terugconverteren naar ISBN-10

Gedurende de overgangsperiode tot januari 2007 zullen sommige handelspartners eerder overgaan op het gebruik van ISBN-13-nummers dan andere. Omdat niet iedereen op hetzelfde moment er klaar voor zal zijn, kan het voorkomen dat je tot die tijd een aantal van je eigen ISBN-13-nummers zult moeten terugrekenen naar ISBN-10. Gedurende die periode zullen alle ISBN-13-nummers het prefix 978 hebben en kunnen deze zonnodig worden teruggeconverteerd naar hun ISBN-10-equivalent.

ISBN-13 met een 979-prefix terugrekenen naar ISBN-10: stop! Niet doen!

Zoals gezegd zullen er na januari 2007 wereldwijd steeds meer ISBN-13-nummers worden uitgereikt met een 979-prefix.

Opmerking: deze 979-nummers hebben *geen* ISBN-10-equivalenten. Om te illustreren waarom dit punt van belang is, zou je het volgende voorbeeld in gedachten kunnen houden: ergens in 2007 kan uitgever A een roman met een ISBN-13 met 978-prefix hebben en uitgever B een computerboek met een ISBN-13 met 979-prefix, waarbij *beide* nummers kunnen worden teruggerekend naar hetzelfde ISBN-10. Maar omdat een ISBN uniek moet zijn voor elk boek, moet een van de twee tiencijferige nummers dus fout zijn. En omdat beide ISBN's nu duplicaten zijn, doen ze geen dienst meer als unieke identificatiecodes. Zo'n verdubbeling kan tot grote complicaties leiden in de bevoorradingsketen.

Probeer nooit een ISBN-13 dat met 979 begint te converteren naar een ISBN-10. Het ISBN-10 heeft geen ISBN-13-equivalent dat begint met 979.

Overstappen op ISBN-13

Gedurende de overgangperiode tot januari 2007 moet er gelet worden op de fysieke verschijning van het ISBN op de publicatie én op de wijze waarop het ISBN binnen databasesystemen wordt verwerkt. Hier kijken we naar het concept van tweeledige nummering (dubbelnummering).

Dubbelnummering

Internationaal is al vroeg in het besluitvormingsproces besloten dat de overstap naar ISBN-13 gefaseerd dient te verlopen en niet in de vorm van een abrupte overgang. Organisaties in de bedrijfstak worden aangemoedigd de wijziging door te voeren in hun eigen tempo. Zo is bijvoorbeeld gedurende de overgangperiode een van de belangrijkste aanbevelingen om waar mogelijk naast een ISBN-13 ook een door mensen leesbare ISBN-10 te blijven hanteleren. We noemen dat *dubbelnummering*.

Dubbelnummering is van toepassing op:

- ✓ de copyrightpagina van een boek;
- ✓ de achterkaft van een boek;
- ✓ catalogi;
- ✓ geprinte facturen;
- ✓ geprinte statements.

Notatie in het verleden op het titelblad:
ISBN 90-70075-95-4

Aanbevolen vanaf nu:
ISBN-10 90-70075-95-4
ISBN-13 978-90-70075-95-8

Notatie vanaf 1 januari 2007:
ISBN 978-90-70075-95-8

De bedrijfstak moet in januari 2007 in staat zijn het ISBN-13 te accepteren en gebruiken, maar niet iedereen zal op hetzelfde moment al zover zijn. Daarom is tweeledige nummering van groot belang tijdens deze overgangsperiode.

Compatibel worden met ISBN-13

Hier zie je een korte checklist van de dingen die je moet doen om tegen 2007 klaar te zijn voor het ISBN-13:

- ✓ Informeer alle relevante personen binnen je bedrijf: IT-afdelingen, operatiebeheer, databeheer, verkoop- en reclamepersoneel en alle medewerkers die communiceren met anderen in de boekindustrie.
- ✓ Onderzoek alle bedrijfshardware en -software op het gebruik en het voorkomen van codes voor productidentificatie, voer de noodzakelijke upgrades uit en test elke upgrade grondig.
- ✓ Neem contact op met alle derden (drukkers, zettters, leveranciers van streepjescodes, handelspartners) om hen te informeren over de overgang naar ISBN-13.

Werken met ISBN's en streepjescodes

Omdat ISBN's de verkopers vertellen welke boeken ze verkopen, dienen deze ook op de boeken te zijn aangebracht in de vorm van streepjescodes die eenvoudig elektronisch kunnen worden ingelezen op het verkooppunt. Aangezien verkopers de streepjescodes (met daarin besloten het ISBN) scannen bij de kassa, heeft dat een onmiddellijk effect op het voorraadbeheer. Dat verband met de inventaris maakt streepjescodes juist zo belangrijk voor de verkoper. De meeste nabestellingen zijn een direct gevolg van het scannen en verkopen van een boek; de accurate identificatie van boeken door middel van het scannen van de streepjescode op het verkooppunt is van wezenlijk belang voor de verkoper bij het aanmaken van nabestellingen.

Als jouw boeken niet zijn voorzien van een streepjescode, kan het gebeuren dat de detailhandel ze niet wil verkopen of dat men een sticker met een streepjescode op de boeken plakt en dat vervolgens aan jou doorberekent.

Enkele belangrijke aandachtspunten in verband met de streepjescode:

- ✓ Het ISBN, voorafgegaan door de letters *ISBN*, moet in een door mensen leesbare vorm (in tegenstelling tot een machineleesbare code) boven de streepjescode staan.
- ✓ De streepjescode van het Bookland EAN dient onder aan de achterzijde of op het stofomslag van het boek te worden geplaatst.

Streepjescodering kan behoorlijk technisch zijn. Bekijk voor meer informatie over barcodes de website: www.gsl.nl.

De streepjescodes voor ISBN-13 bevatten geen wijzigingen

Hoewel het ISBN verandert van ISBN-10 in ISBN-13, verandert de *Bookland EAN-streepjescode* (het nummer dat gecodeerd is in de streepjescode) helemaal niet. Alle boeken die tot op heden voorzien zijn van een Bookland EAN hebben een juiste streepjescode, zowel nu als in de toekomst. Er zal geen wijziging optreden in het symboolgebruik in streepjescodes voor boeken.

Misschien vraag je je af of je nu alle titels van je backlist moet gaan herdrukken vanwege het ISBN-13. Als die titels voorzien zijn van een Bookland EAN-streepjescode, is het antwoord nee. De Bookland EAN-streepjescode bevat al het nummer dat het nieuwe ISBN-13 zal worden.

Help! Het ISBN op mijn boek is fout!

Het is altijd verstandig even een exemplaar van de kافت te inspecteren (bijvoorbeeld met een barcodescanner) zodra die terugkomt van de drukker, om te controleren of de streepjescode ook het juiste ISBN oplevert. Als dat niet het geval is en opnieuw druk-

ken geen optie is, zal het product van een nieuwe codesticker moeten worden voorzien.

Opmerking: herstickeren houdt in dat de correcte streepjescode op een sticker wordt gedrukt, die vervolgens met de hand over de foutieve streepjescode op elk boek moet worden geplakt. Soms weten boeken echter al de markt te bereiken voordat iemand merkt dat het ISBN of de streepjescode onjuist is. Dat is natuurlijk een slechte zaak.

Als het boek met een incorrecte streepjescode het magazijn al heeft verlaten, dienen je handelspartners hiervan op de hoogte te worden gebracht en geïnformeerd te worden over het juiste ISBN. Sommige bedrijven herstickeren in zo'n geval altijd alle producten, maar andere bedrijven verlangen dat de uitgever eventuele fouten in ISBN of streepjescode zelf corrigeert of brengen kosten in rekening in het geval ze dat zelf moeten doen.

Vijf websites over het boekenvak

Geen lijstje van tien – zoals gebruikelijk in de *Voor Dummies*-boeken – maar van vijf interessante websites met nuttige informatie over alles wat te maken heeft met het ISBN.

✓ **ISBN's aanvragen:**

www.isbn.nl
www.boekenbank.be

✓ **Meer informatie over het Bookland EAN en streepjescode-ring:**

www.gs1.nl

✓ **Leveranciers van streepjescodes:**

www.scanology.nl

✓ **De implementatie van ISBN-13:**

www.isbn.nl

Bijlage

Woordenlijst

.....

barcode of streepjescode. Een technologie die het mogelijk maakt informatie over producten snel en efficiënt te verzamelen. Gegevens worden gecodeerd in parallelle zwarte balken en witte tussenruimten van variabele breedte, die gelezen worden door er een scanapparaat overheen te bewegen. Het patroon wordt vervolgens geanalyseerd door een decoder en de bijbehorende gegevens worden opgehaald uit de database en op het scherm getoond. Het systeem wordt voornamelijk gebruikt in supermarkten en andere verkooppunten van de detailhandel.

boekproducten. Boekproducten zijn producten van de boekindustrie die voorzien worden van een van de identificatiecoderingen die aan deze bedrijfstak zijn toegewezen. (Zo hebben bijvoorbeeld kalenders, audioproducten en geschenkartikelen in boekvorm allemaal een eigen ISBN.)

Bookland EAN. Een Bookland EAN verwijst naar de EAN-nummers die uitsluitend zijn toegekend aan boeken en aanverwante producten.

EAN. Het ISBN is onderdeel van een grotere identificatiecodering die EAN wordt genoemd, een dertiencijferige code die wordt toegekend aan alle producten die door de detailhandel worden verkocht.

ISBN. Een ISBN is een unieke identificatiecode die wordt toegekend aan elke editie van elk gepubliceerd boek. Alle ISBN's kunnen worden omgezet in een dertiencijferig nummer. Wanneer een ISBN-10 wordt geconverteerd naar een ISBN-13, wordt aan het begin ervan het prefix 978 toegevoegd.

ISBN-13. Met ingang van januari 2007 zullen de ISBN-bureaus ISBN's gaan uitreiken met het prefix 978 en later 979, waardoor het ISBN-10 niet langer kan worden gebruikt en plaatsmaakt voor het volledige dertiencijferige nummer.

Bespreekt alle
ins en outs van ISBN-13

Het boekje dat alles uitlegt over het nieuwe coderingssysteem!

Vanaf 1 januari 2007 is de overgang van ISBN-10 naar ISBN-13 een feit. Dit boekje is een handleiding voor iedereen die meer wil weten over deze nieuwe codering. Je leest alles over de samenstelling van ISBN's, over EAN en natuurlijk over streepjescodes. Na het lezen van *ISBN-13 voor Dummies* kent het dertiencijferige coderingssysteem voor jou geen geheimen meer.

DE
DUMMIES
MANIER

*Tekst en uitleg in begrijpelijk
Nederlands*

Informatie klaar voor gebruik

*Pictogrammen en andere
navigatiehulpjes*

Handige spiekbrieven

Toptienlijstjes

Een vleugje humor

PEARSON

Education
Benelux

www.isbn.nl
www.pearsoneducation.nl

Slimme mensen lezen
Voor Dummies

Kijk voor een
compleet overzicht op
www.dummies.nl

ISBN 90-430-1305-6

9 789043 013055